

Tlačová konferencia ZVVB, 28.11.2013

Všetko o biopalivách na Slovensku

Kto sme

Združenie pre výrobu a využitie biopalív - ZVVB

- občianske združenie, vznik 1999
- chránime práva a záujmy členských slovenských výrobcov biopalív
- podporujeme osvetu v oblasti biopalív
- podporujeme využívanie ekologických obnoviteľných zdrojov energie, vrátane bioetanolu
- **hľadáme optimálne legislatívne riešenia na štátnej i európskej úrovni**
- člen Európskeho združenia výrobcov etanolu z obnoviteľných zdrojov ePure a European Biodiesel Board

Čo je biopalivo?

- obnoviteľný zdroj energie
- biopalivá: tuhé, kvapalné a plynné
- **kvapalné biopalivá sa primiešavajú do tradičných fosílnych palív - benzínu a nafty**
- **uplatnenie v doprave**
- kvapalné biopalivá: bioetanol, ETBE a biodiesel

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Tri generácie biopalív

Biopalivá I. generácie

- z kukurice, cukrovej repy, cukrovej trstiny, zemiakov, obilnín, repky olejnej, sóje, slnečnice, palmy olejovej, i zo živočíšnych tukov
- **na ich produkciu sa využívajú celosvetovo 3% ornej pôdy**

kukurica

pšenica

cukrová
trstina

cirok

repa

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Tri generácie biopalív

Biopalivá II. generácie

- drevo, odpad z lesa, lístie, kôra, slama, odpadové rastlinné oleje, biologicky rozložiteľný komunálny odpad, energetické plodiny
- návrh Európskej komisie: do roku 2020 zvýšiť podiel biopalív II. generácie
- momentálne sú biopalivá II. generácie ešte len vo forme skúmania a testovania

slama & obilie

drevný odpad

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Tri generácie biopalív

Biopalivá III. generácie

- v budúcnosti by sa mohli vyrábať z rias alebo siníc

riasy

sinice

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Tri generácie biopalív

**Slovenský biopalivový sektor
produkuje najmä kvapalné
biopalivá prvej generácie**

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Biopalivá vyrábané na Slovensku

Na Slovensku sa výrobí najviac biodieslu, na druhom mieste je bioetanol

Bioetanol

- vyrobený z obnoviteľných surovín, používa sa ako pohonná hmota
- alkoholové kvasenie z biomasy – rastliny s väčším obsahom škrobu a / alebo sacharidov
- vedľajší produkt výroby - DDGS - kvalitné krmivo
- z bioetanolu sa výraba ETBE

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Biopalivá vyrábané na Slovensku

Biodiesel

- vyrobený na 100% báze rastlinného alebo živočíšneho pôvodu - rastlinné oleje alebo živočíšne tuky
- pri spaľovacom procese lepšie horí - **znižuje emisie**
- vysoká mazacia schopnosť - **znižuje opotrebenie motora**
- ľahko skladovateľný
- prípadný únik do vody **nespôsobí mikrobiologické zaťaženie a je neškodný pre ryby**
- **rýchlo degraduje v pôde a nespôsobuje jej znečistenie**

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Biopalivá vyrábané na Slovensku

Etyl-terc-butyl-éter (ETBE)

- prísada do benzínu, zvyšujúca jeho oktánové číslo - zvýšenie účinnosti spaľovania motora
- znižuje tvorbu CO₂ a emisií výfukových plynov

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Biopalivá vyrábané na Slovensku

Plnenie programu biopalív uvádza nasledovná tabuľka:

Tovarová komodita	rok 2010		rok 2011		rok 2012	
Benzín, (t; m ³)	635 434	847 012	574 489	769 289	552 579	737 436
ETBE, (t; m ³)	47 389	63 593	32 661	43 948	25 394	33 135
Obsah ETBE v zmesi, (% obj.)	-	7,51	-	5,71	-	4,49
Bioetanol, (t; m ³)	-	-	6 536	8 291	9 893	12 549
Obsah bioetanolu v zmesi (% obj.)*	-	-	-	1,08	-	1,70
Referenčné hodnoty (% ETBE na energetický obsah benzínu)	2,34	-	2,51**	-	2,54	-
Nafta, (t; m ³)	1 468 535	1 753 373	1 906 978	2 312 532	1 463 808	1 753 454
Estery, (t; m ³)	74 706	85 030	110 607	125 262	80 904	91 849
Obsah esterov v zmesi, (% obj.)	-	4,85	-	5,42	-	5,24
Referenčné hodnoty (% esterov na energetický obsah nafty)	4,41	-	5,03**	-	4,80	-
Celkové referenčné hodnoty (% biozložiek na energetický obsah motorových palív)	3,79	-	4,45	-	4,19	-

* - možnosť primiešavania bioetanolu do motorového benzínu od roku 2011

** - revidované údaje

Biozložky v palivách

V súčasnosti je v benzíne a nafte na Slovensku:

- **povinný podiel biopalív vo fosílnych palivách stanovený na 4% (hodnota vypočítaná z ich energetického obsahu)**
- zákon č. 309/2009 Z.z. o podpore OZE - v § 14a uvedené hodnoty (ako minimálny energetický podiel) pre ciele do roku 2020

Biozložky v palivách

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bioetanolová zložka	3, 1 %	3, 2 %	3, 3 %	4, 1 %	4, 5 %	4, 6 %	4, 7 %	5, 9 %	6, 2 %	7, 0 %
Minimálny podiel bioetyltercbutyléteru	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %
- z toho objem bioetanolovej zložky (0,47% objem bioetyltercbutyléteru)	1, 41 %	1, 41 %	1, 41 %	1, 41 %	1, 41 %	1, 41 %	1, 41 %	1, 41 %	1, 41 %	1, 41 %

objemové percentá

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Biodiesel	5,2%	5,3%	5,4%	6,8%	6,8%	7,6%	8,8%	9,7%	10,1%	11,5%

percentá energetického obsahu

Využitie kvapalných biopalív na Slovensku

- **v doprave** - do roku 2020 majú znížiť skleníkové plyny o 13%
- **zníženie závislosti na rope** - zvýšenie sebestačnosti krajiny a zlepšenie energetickej bezpečnosti
- biodiesel a bioetanol v EÚ - prispievajú k **úspore emisií** vo výške 15 - 70 % v porovnaní s fosílnym palivom
- bez komplikácií sa dajú **používať pre autá** v súčasnom vozovom parku
- **ľahké primiešavanie biozložky** nekladie nároky na dodatočné technológie a postupy

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Biopalivá v Európskej únii

Platná smernica pre EÚ: do roku 2020 musí byť v spotrebovaných motorových palivách 10% energie vo forme biopalivovej zložky

- investície v EÚ do biopalivového priemyslu: **14 miliárd Eur**
- **vytvorených vyše 50-tisíc pracovných miest**
- v roku 2020 by to mohlo byť až **255 000 pracovných miest**
- dôležitý efekt v oblasti zamestnanosti - **sekundárna zamestnanosť v poľnohospodárstve, logistike, vede a výskume**
- štúdia Maďarskej akadémie vied: **1 závod na výrobu bioetanolu** v krajinách V4 viaže **800 pracovných miest** v poľnohospodárstve

Bioetanol v Európskej únii

ZAČATKOM 21. STO罗ČIA PODPORILI EUBÓPSKI POLITICI INVESTÍCIE DO SEKTORU OBNOVITELNÉHO ETANOLU ABO BOJOVALI PROTI KLIMATICKÝM ZMENAM
TOTO VIEDLO K INVESTÍCIAM
DO PRÍEMYSLU S OBNOVITELNOU ENERGIOU
VO VÝŠKE 8 MILIARD EUR

VYSE
70

V EUROPE JE V PREVÁDZKE VYSE
70 TOVARNÍ NA OBNOVITELNÝ ETANOL

50,000 PRIAMYCH A NEPRIAMYCH
PRACOVNÝCH MIEST

UDRŽATELNÉ
EUROPSKE PRACOVNE MESTA

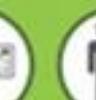
PRIAME A NEPRIAME PRACOVNÉ MIESTA V EUROPÉ

PRACOVNÍCI

INŽINIERI

DOPRAVCOVIA

OPERÁTORI
A PRACOVNÍCI

TECHNICI

ADMINISTRÁTORI

FARMÁRI

Aktuálna situácia na Slovensku

Projekty

- **ENVIRAL, a.s.** - výroba od polovice roku 2007, prvý výrobca bioetanolu na Slovensku. Ročná výrobná kapacita predstavuje 130 tisíc m³ bioetanolu, pričom ide o jednu z najväčších výrobných kapacít v nových členských štátoch EÚ.
- **MEROCO, a.s.** – výroba od roku 2008, dopĺňa koncept skupiny stať sa komplexným dodávateľom biopalív prostredníctvom projektu výroby metylesteru mastných kyselín (Fatty Acid Methyl Esther - FAME) tiež nazývaného aj biodiesel o objeme 100 tisíc ton.
- **POLNOSERVIS, a.s.** – výroba od polovice roku 2011, zaoberá sa výrobou repkového oleja. Ročný objem produkcie je 83 000 ton. Olej vyrobený v Poľnoservise sa používa na výrobu biodieslu.

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Aktuálna situácia na Slovensku

Štatistické údaje

- priama zamestnanosť: **250 pracovných miest**
- nepriama zamestnanosť - farmári, doprava, technici, operátori atď.: **1300 pracovných miest**
- investície do biopalivového priemyslu: **približne 140 miliónov Eur**
- súvisiace odvetvia: **rafinérie, biopalivový priemysel, poľnohospodárstvo, farmaceutický priemysel, energetika, potravinárstvo**
- objemy spracovania surovín (kt/r.): **204 kt repkového semena, 120 kt oleja (repkový olej, palmový olej, UCO, slnečnicový olej, kukuričný olej, sója), 300 kt kukurice**

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Aktuálna situácia na Slovensku

Využitie vedľajších produktov zo vstupných surovín:

- **repkové šroty** - využívajú sa ako zložka kŕmnej zmesi pre zvieratá
- **glycerín** - farmaceutický priemysel, potravinársky priemysel, chemický priemysel, petrochemický priemysel, stavebníctvo a výroba plastov
- **lecitínové kaly** – bioplynové stanice
- **DDGS** - kŕmna surovina na prípravu kŕmnych zmesí pre zvieratá
- **flotačný kal** - predaj na bioplynové stanice
- **nečistoty z kukurice** - predávajú sa na peletizáciu
- **odpadová voda** z produkcie biopalív – výroba bioplynu

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Nový info portál

www.vsetkoobiopalivach.sk

- otvorená verejná diskusia na tému biopalivá
- informácie o biopalivách s dôrazom na kvapalné, využitie ich energie
- aktuality, odborné štúdie, zákony, porovnania, vízie
- názory za a proti, mýty, fakty a vedecké štúdie
- podiel biopalív v pohonných hmotách v SR a v iných štátoch EÚ
- zamestnanosť v biopalivovom priemysle na Slovensku
- pôda na pestovanie surovín
- budúcnosť biopalív podľa EÚ, vedecké úvahy

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Najväčšie mýty a fakty

Mýtus I: Biopalivá sú zodpovedné za zdražovanie potravín

- **Fakty:** Správa Svetovej banky z 2013: za dve tretiny zvýšených cien potravín môžu fosílné palivá - vysoké ceny ropy, ďalším dôvodom sú burzové špekulácie s komoditami a nemalou mierou za to môže nárast dopytu po zdrojoch bielkovín z rýchlo rastúcich ekonomík Číny, Indie či Vietnamu.
- V roku 2012 - na výrobu etanolu v EÚ - **3 milióny ton kukurice a 4,5 milióna ton pšenice**. To je **len 1% celkovej produkcie kukurice v EÚ a 1,5% celkovej produkcie obilia v EÚ**.
- Na výrobu mäsa sa v EÚ použilo 166,5 miliónov ton pšenice a kukurice vo forme krmív - **spotreba obilnín na výrobu mäsa je 22-násobne vyššia, než na bioetanol**.
- **Celosvetovo na výrobu bioetanolu – len 3% celkovej produkcie obilnín a cukornatých plodín.**

Zoznam odborných štúdií a analýz k téme: www.vsetkoobiopalivach.sk / za a proti / Zdražovanie potravín.

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Najväčšie mýty a fakty

Mýtus II: Na výrobu biopalív potrebujeme viac energie, než pri ich spotrebe

- **Fakty:** Z pohľadu energetickej bilancie je výroba biopalív vždy pozitívna - **z biopalív získame vždy viac energie, ako jej spotrebujeme pri ich výrobe.**
- Bilancia sa dotýka celého cyklu - od pestovania, cez zber až po výrobu, logistiku a spotrebu
- na www.biograce.net nájdete nástroj na počítanie emisií

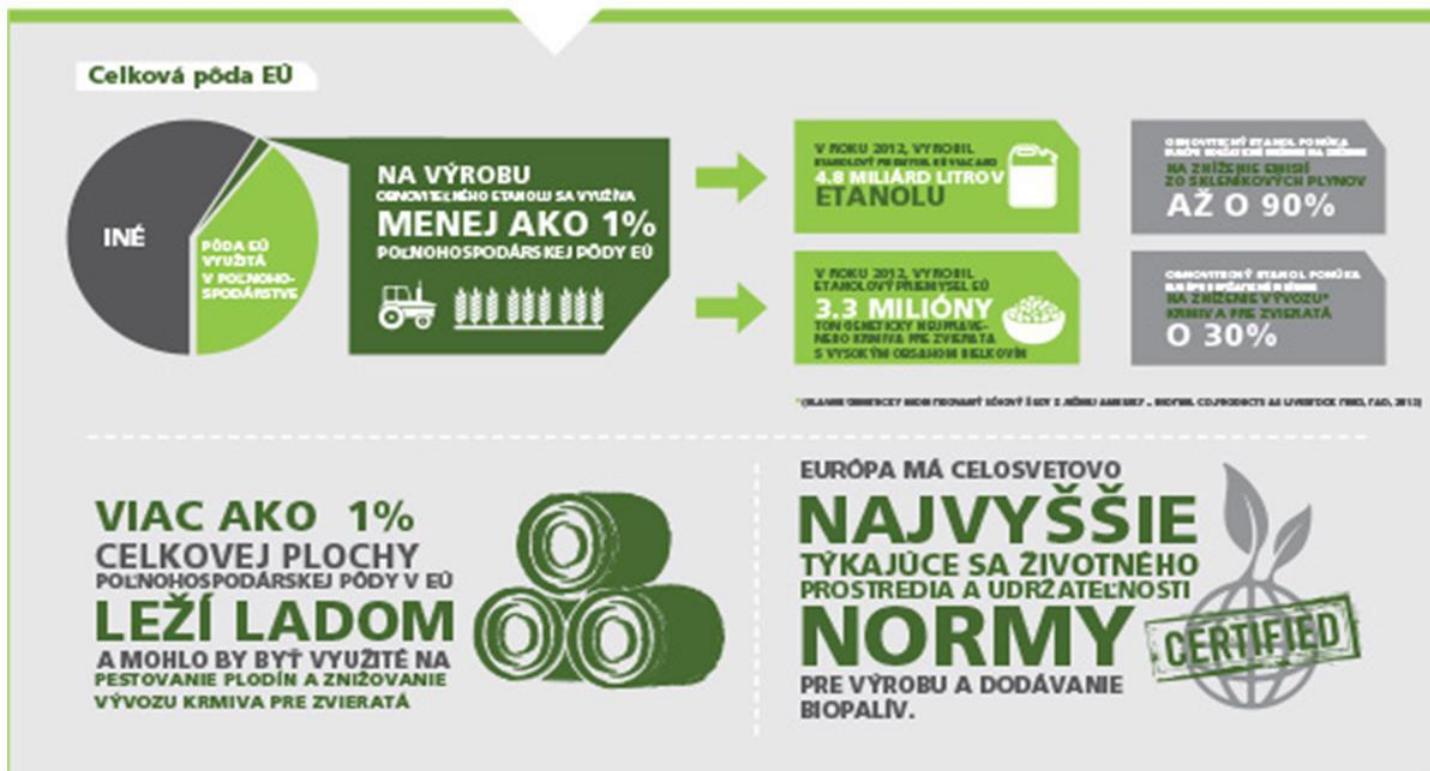
Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Najväčšie mýty a fakty

Mýtus III: Biopalivá spôsobujú hlad, lebo zaberajú poľnohospodársku pôdu na pestovanie potravín

ZODPOVEDNÉ A ROZUMNEJŠIE
využitie európskej poľnohospodárskej pôdy

Najväčšie mýty a fakty

- **Fakty:** Na Slovensku leží lalom cca 400 000 hektárov nevyužívanej poľnohospodárskej pôdy, na ktorej môžu byť pestované potravinárske i energetické plodiny.
- Najnovšia štúdia **Združenia európskych výrobcov etanolovej prímesi do palív** o zaberaní pôdy na pestovanie surovín pre výrobu biopalív v EU: **len 0,5% všetkých zmien v medzinárodnom registri pozemkov tvorí pôda pre biopalivá.**

Zoznam odborných štúdií a analýz k téme: www.vsetkoobiopalivach.sk / zdroje / Štúdie

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

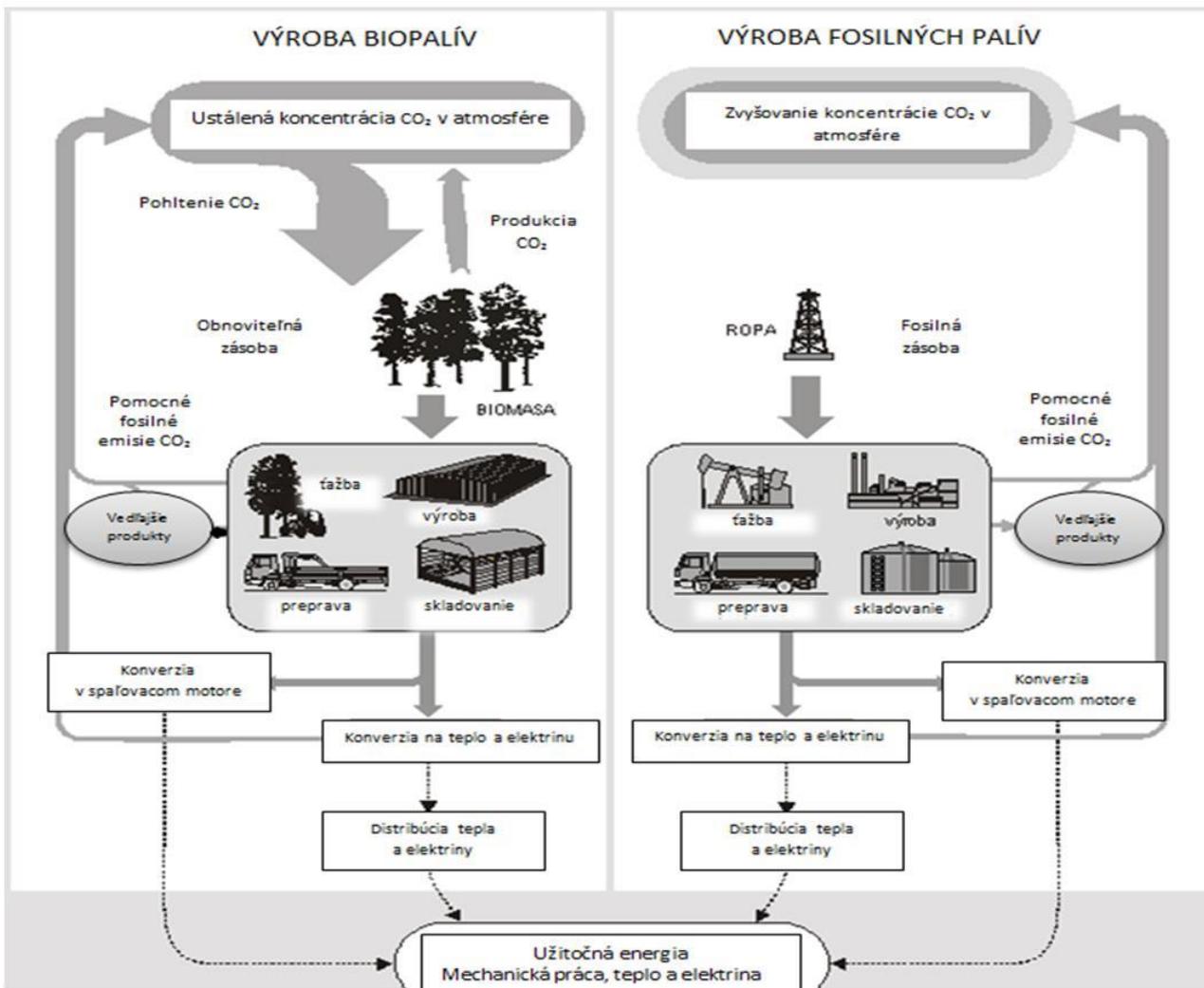
Najväčšie mýty a fakty

Mýtus IV: Výroba biopalív produkuje vyššie emisie CO₂ než výroba fosílnych palív

- **Fakty:** Zdrojom emisií je v prvom rade doprava na fosílne palivá, a nie priemysel.
- Pri spaľovaní biopalív sa v porovnaní s klasickými fosílnymi pohonnými hmotami uvoľňuje výrazne nižšie množstvo skleníkových plynov.
- Tiež sa zníži produkcia ďalších anorganických a organických škodlivín, obsiahnutých vo výfukových plynoch spaľovacích motorov.
- Biopalivá vykazujú lepšiu biologickú odbúrateľnosť v porovnaní s klasickými fosílnymi pohonnými hmotami.

Najväčšie mýty a fakty

Produkcia emisií skleníkových plynov pri výrobe fosílnych palív a biopalív

Najväčšie mýty a fakty

Výroby biopalív sú certifikované v ISCC a musia spĺňať min. 35% úsporu emisií CO₂ v porovnaní s výrobou fosílnych palív. Pri výrobe bioetanolu už dnes spĺňame túto požiadavku na 54 - 55%, pri biodiesli 47%, v závislosti od vzdialenosť miesta dodania.

- pri výrobe benzínu sa uvoľní množstvo emisií 83,8 g CO₂ekv/MJ - (energetickú jednotku paliva).
- pri výrobe bioetanolu cca 37,5 g CO₂ekv/MJ (energetickú jednotku biopaliva). CO₂ uvoľnené pri fermentácii sa do výpočtu nezapočítava vzhľadom na to, že práve toto uvoľnené množstvo sa spotrebúva na rast kukurice, ktorá sa použije pre výrobu bioetanolu.
- Pri výrobe biodieslu cca 43,5 g CO₂ekv/MJ.

Zoznam odborných štúdií a analýz k téme: pozri www.vsetkoobiopalivach.sk / za a proti / Životné prostredie.

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Prečo vznikajú mýty o biopalivách?

Príklad

Veľký odporca biopalív, predseda správnej rady **Nestlé Peter Brabeck-Letmathe**, r. 2013: „Je naozaj neuveriteľné, že v situácii, keď nemáme vo svete dosť potravín pre ľudí, používame ich v automobilovej doprave.“

Mýtus: Biopalivá môžu za svetový hlad.

Fakty: Nestlé - v obdobiach vysokých cien potravín vykazuje najväčší nárast tržieb. Z vysokých vstupných cien potravinárskych komodít **výrazne profituje** - v prvej polovici roka 2012, kedy rástli ceny komodít – **zisk Nestlé 4 miliardy Eur.**

P. Brabeck-Letmathe sedí v predstavenstve ropného gigantu **ExxonMobil** a biopalivá môžu časom konkurovať rope. Ako uvádzia Medzinárodná agentúra pre energetiku v publikácii „Technology Roadmap: Biofuels for Transport (2012)“: **Biopalivá by mohli do roku 2050 zabezpečovať až 27% celkového paliva pre dopravu, zabrániť až 2,1 gigatonám emisií CO₂ nahradením benzínu a dosiahnuť tieto ciele bez toho, aby bola ohrozená globálna potravinová bezpečnosť.“**

Prečo vznikajú mýty o biopalivách?

Svetová banka a IEA prišli k podobným záverom: **cena surovej ropy je najväčšou zložkou v cene našich potravín.**

Britská organizácia Oxfam - 17 organizácií 90 krajín sveta, ktoré sa venujú téme chudoby, hodnotila 10 najvplyvnejších svetových potravinárskych spoločností a hovorí: **z pôdy chudobných sú sladkosti bohatých.**

Búranie mýtov – záujem o podložené tvrdenia, vedecké dôkazy a odborné štúdie. Mnohé z nich na stiahnutie na www.vsetkoobiopalivach.sk.

I. a II. generácia biopalív

Aktuálne platná smernica EÚ: primiešavanie **10% obnoviteľnej energie** v doprave do fosílnych palív do roku 2020.

Rok 2012: diskusia v Európskom parlamente - **znížiť po roku 2020 podiel** biozložiek I. generácie vo fosílnych palivách **na 5%** a súbežný **nárast podielu biopalív II. generácie.**

Nový návrh Európskej komisie: aby v roku **2020** tvorili **polovicu z 10 % biopalivá II. generácie**

I. a II. generácia biopalív

September 2013: europoslanci predbežne odhlasovali **zníženie podielu** biopalivovej zložky v benzíne a nafte **od roku 2020 z 10% na 5,5%.**
Návrh nového zákona je zatiaľ v štádiu príprav.

- hlasovanie EP nie je konečné, správu v prvom čítaní podporilo 356 poslancov, 327 bolo proti a 14 sa zdržalo hlasovania
- členské štáty by mali prijať spoločnú pozíciu - ak sa bude lísiť od textu schváleného Parlamentom, nasleduje druhé čítanie

I. a II. generácia biopalív

Dopad pri zmene legislatívy

- **uvedenie novej, II. generácie do komerčnej prevádzky v roku 2020 vyžaduje nákladný výskum** a zavedenie technológií do praxe
- **zmena pravidiel za chodu narúša istoty a stability** regulačného rámca a investičného prostredia
- v záujme rozvoja poľnohospodárskej prvovýroby je čo najväčší podiel I. generácie
- **výroba biopalív I. generácie dodáva vysokonutričné krmivo pre živočíšnu výrobu - nie je vymyslená náhrada**
- nová generácia biopalív - nové investície - **bez podpory EÚ sa nové prevádzky nevybudujú**
- niektoré závery, na ktorých je postavená pozícia EK a EP, sú nedostatočne podložené a neverifikované ekonomickým výskumom - legislatívny návrh má medzery

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Návrh ZVVB

Optimálne je zachovať platnú legislatívu

Ak zmeny, tak v pomere:

- 8 % plniť využívaním biopalív I. generácie
- 2% II. generácie

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Pol'nohospodárstvo a biopalivá

Význam biopalív pre pol'nohospodársky sektor:

- práca pre pestovateľov a chovateľov
- vedľajší produkt – kvalitné krmivo pre dobytok
- výrobcovia biopalív – stabilní obchodní partneri
- využitie ladiom ležiacej pôdy

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Pol'nohospodárstvo a biopalivá

EURÓPA DOKÁŽE NARAZ VYPRODUKOVAŤ
PALIVO AJ POTRAVINY

10 MILÍONOV
TON OBILIA

TOVÁREŇ NA ETANOL

ZABEZPEČUJE BIELKOVINY
**NA KAŽDÝ DEŇ
POČAS JEDNÉHO ROKA
PRE VIAC AKO 2.5 MILIÓNA
DOJNÍC V EURÓPE**

3,3 MILÍONOV
TÓN KRMIVÁ PRE
ZVIERATA BOHATEHO
NA BIELKOVINY*
* 2 MILÍONAMI
DOJNÍCIAMI TEČKOVKAMI

3,3 MILÍONY
TON ETANOLU

AŽ DO
90%
OSPOR ENERGIE
SILENČKOVÝCH FLYNOV

Podpis memoranda

**Memorandum o porozumení a spolupráci pri riešení projektov
medzi Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre a
výrobcami biopalív.**

- spoločné projekty v oblasti agrobiológie, bioenergie, biotechnológií, progresívnych technológií v poľnohospodárstve a potravinárstve
- nájdenie inovatívnych riešení pri výrobe biopalív
- uplatnenie biopalív II. generácie v podmienkach regiónu V4
- výskum v oblasti alternatívnych zdrojov surovín a energií pri výrobe biopalív
- alternatívne využitie vedľajších produktov pri výrobe biopalív

Všetko o biopalivách
všetko o kvapalných biopalivách a využití ich energie

Ďakujeme za pozornosť

www.vsetkoobiopalivach.sk